

Köyceğiz Gölü

AKD002

Korumaya Bağımlı
Gerileme (-1)

© Ali İhsan Gökçen

Yüzölçümü : 39887 ha | **Yükseklik :** 0 m - 937 m
Boylam : 28,06°D | **İl(ler) :** Muğla
Enlem : 36°09°K | **İlçe(ler) :** Köyceğiz, Ortaca
Koruma Statüleri : Özel çevre koruma bölgesi, doğal ve arkeolojik sit alanı

■ **Alanın Tanımı:** ÖDA, Köyceğiz Gölü ile Dalyan kumsalı ve bu ikisinin arasında yer alan kanallar, sazlıklar ve dört gölden (Sülüngür, Sülüklü, İztuzu, Alagöl) oluşan delta ile kumsalın batısındaki ormanlık tepeleri kapsar. Köyceğiz Gölü, Muğla'nın Köyceğiz ilçe merkezinin güneyinde yer alan tektonik kökenli hafif tuzlu bir göldür. ÖDA'nın güneyinde geniş bir yay şeklinde uzanan Dalyan kumsalı, Köyceğiz Gölü'nün oluşturduğu tatlı su sistemi ile denizi ayırır. Dalyan kumsalı, 4200 metre uzunluğunda ve 75 ile 200 metre arasında değişen genişliğe sahiptir. Bu kumsal, denizkaplumbağaları (*Caretta caretta*), Sülüngür Gölü ise nilkaplumbağası (*Trionyx triunguis*) için önemli bir yumurtlama alanıdır.

■ **Habitatlar:** ÖDA; tatlı su gölleri, sazlık alanlar, kum ekolojileri, alüvyal sığla (*Liquidambar orientalis*) ormanları, kireçtaşı ve serpantin tepeler üzerinde Akdeniz servisi (*Cupressus sempervirens*) toplulukları, kızılçam (*Pinus brutia*) ve çok çeşitli makî ve frıgana birlikleri ve sulu tarım alanlarından oluşur. Alandaki göllerin etrafında yer yer sazlıklar ve bataklık alanlar bulunur. Köyceğiz Gölü'nün denizle buluştuğu alan tipik bir delta oluşturur.

■ **Türler:** Alandaki 45 bitki taksonu ÖDA kriterlerini sağlamaktadır. Köyceğiz Gölü'ne endemik iki bitki türü bulunur. Bunlar *Oenanthe cydocarpa* ve *Verbascum demirizianum* bitki türleridir. Sukuşları için önemli üreme ve kışlama alanıdır. Yoz atmaca (*Accipiter brevipes*), leylek (*Ciconia ciconia*), saz delicesi (*Circus aeruginosus*), ortanca ağaçkakan (*Dendrocopos medius*), gökdoğan (*Falco peregrinus*), ve küçük balaban (*Kobrychus minutus*) ile küçük sayılarda İzmir yalıçapkını (*Halcyon smyrnensis*) alanda üreyen kuş türleri arasındadır. Macar ördeği (*Netta rufina*) ve sakarmekke (*Fulica atra*) gölde önemli sayılarda kışlamaktadır.

ÖDA'nın deniz kıyısı ayrıca, nesli tehlike altında olan Akdeniz foku (*Monachus monachus*) için önemlidir.

Alanda, ülkemize endemik bir semender türü olan *Lyciasalamandra fazilae* yaşamaktadır. Alandaki kumsallar, denizkaplumbağası için önemli üreme alanıdır. Kumsalların göl tarafında ise Nil kaplumbağası (*Trionyx triunguis*) yuvalamaktadır.

Öda, Akdeniz biyomuna endemik ve dünyada dar bir alanda yaşayan *Ceriatgrion georgifreyi*

ve nesli küresel ölçekte tehlikede olan *Onychogomphus assimilis* adlı kuzböcekleri için önemli yaşam alanıdır.

■ **Alan Kullanımı:** Bölgede ağırlıklı olarak sulu tarım ve turizm yapılmaktadır. Dalyan nüfusu turizm sezonunda birkaç katına ulaşabilmektedir. Ayrıca bölgeye Marmaris, Fethiye ve Bodrum'dan günübirlik turlarla önemli sayıda turist akını olmaktadır. Kırsal yerleşmelerdeki tarım sektörü yanında bölgede, balıkçılık ve arıcılık da gelişmiştir. Alanda az da olsa hayvancılık yapılır.

■ **Tehditler:** Alandaki en ciddi tehdit, turizm yatırımlarından kaynaklanan plansız faaliyetler ve plansız yapılaşma baskısıdır. Dalyan kumsalındaki koruma çalışmalarına rağmen özellikle kaplumbağa üreme döneminde kumsalın gece kullanımı ve tekne trafiği yeterince kontrol edilememektedir.

Alandaki diğer önemli tehdit, tarım alanına dönüştürülmek amacıyla sığla ormanları ve çevresindeki bataklıkların kurutulmasıdır.

Diğer tehditler, tarım alanlarından ve yerleşim merkezlerinden gelen atıkların göle karışması ve bataklık alanlardaki ağaçlandırma çalışmalarıdır.

■ **Koruma Çalışmaları:** Dalyan kumsalı, denizkaplumbağaları nedeniyle ülkemizde doğa korumacılığın simgesi olmuştur. Alan, 1985 yılından bu yana çeşitli üniversite ve korumacı kuruluşlar tarafından çalışılmaktadır. Bunların sonucunda bazı kitle turizmi yatırımları reddedilmiş ve alanın doğallığı korunmuştur.

Günümüzde ise Köyceğiz Kaymakamlığı, Kanalizasyon ve Atık Su Islahı Projesi yürütülmektedir. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı, denizkaplumbağalarının araştırılması ve korunmasını yanı sıra su kalitesinin izlenmesi için projeler yürütmektedir.

Bunun yanı sıra alanda Gökova-Akyaka'yı Sevenler Derneği, Muğla Sulak Alanlarını İzleme ve Aktif Koruma Projesi gerçekleştirilmektedir.

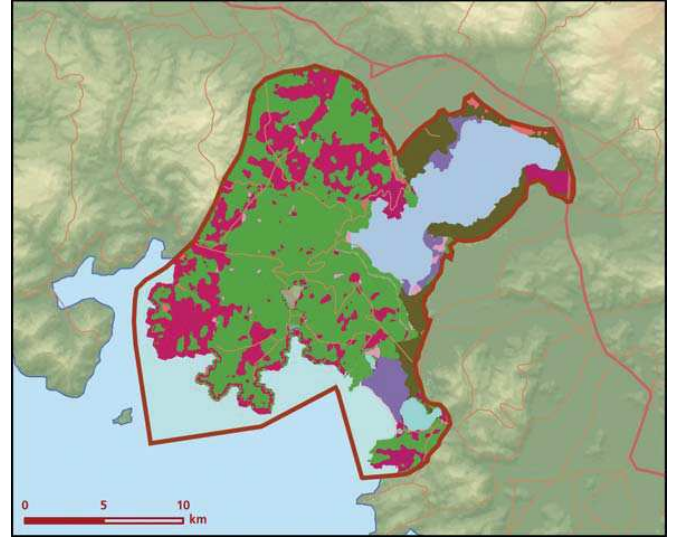
■ **Yerel İlgili Sahipleri**

Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı, Özel Çevre Koruma Kurumu Köyceğiz Bölge Müdürlüğü, Muğla Valiliği, Muğla Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, Köyceğiz Kaymakamlığı, Ortaca Kaymakamlığı, Köyceğiz Belediyesi, Ortaca Belediyesi, Gökova-Akyaka'yı Sevenler Derneği.

■ **Cem Orkun Kıraç, Bahar Suseven**

Köyceğiz Gölü önemli doğa alanı topografya haritası

Köyceğiz Gölü önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
<i>Alkanna mugthiae</i>	I	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Allium callimischon ssp. haemostictum</i>	0	0	-	VU	Var	B1, B2
<i>Allium sandrasicum</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Alyssum caricum</i>	I	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Anthemis karacae</i>	I	0	-	-	Var	A2
<i>Apera baytopiana</i>	I	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Arenaria luschanii</i>	I	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Aristolochia guichardii</i>	0	0	-	VU	Var	A2, B1
<i>Aristolochia poluninii</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Aristolochia sempervirens</i> - Batı Anadolu	0	0	-	VU	Var	B1
<i>Bromus macrocladus</i>	I	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Bupleurum anatolicum</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Campanula hagiella</i>	I	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Centaurea austro-anatolica</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Convolvulus cassius</i> - Batı Akdeniz	0	0	-	VU	Var	B1
<i>Cyclamen trochopteranthum</i>	I	0	-	LC	Var	A2
<i>Eryngium thoriifolium</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Euphorbia austroanatolica</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Ferulago humilis</i>	I	0	-	LC	Var	A2
<i>Fritillaria sibthorpiana ssp. enginiana</i>	I	0	-	EN	Var	B1, B2
<i>Galium exsurgens</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Gypsophila confertifolia</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Inula sechmenii</i>	I	0	-	CR	Var	A1, A2
<i>Iris xanthospuria</i>	I	0	-	VU	Var	A1
<i>Limonium effusum</i>	I	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Liquidambar orientalis</i>	0	0	VU	VU	Var	A1, A2
<i>Oenanthe cydocarpa</i>	I	I	-	EN	Var	A1, A2
<i>Phlomis lycia</i>	I	0	-	LC	Var	A2
<i>Quercus aucheri</i>	I	0	NT	NT	Var	A2
<i>Rhamnus pyrellus</i>	I	0	-	LC	Var	A2

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Sedum eriocarpum ssp. caricum</i>	I	0	–	EN	Var	B1
<i>Sideritis albiflora</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Silene cariensis</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Silene tunicoides</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Teucrium alyssifolium</i>	I	0	–	CR	Var	A1, A2
<i>Teucrium sandrasicum</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Thlaspi cariene</i>	I	0	–	EN	Var	A1, A2
<i>Thymus cariensis</i>	I	0	–	CR	Var	A1, A2
<i>Trigonella lycica</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Velezia pseudorigida</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Verbascum cariene</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Verbascum demirzianum</i>	I	I	–	EN	Var	A1, A2
<i>Verbascum mykales</i>	I	0	–	VU	Var	A1, A2
<i>Verbascum renzii</i>	I	0	–	NT	Var	A2
<i>Veronica lycica</i>	I	0	–	NT	Var	A2
 <i>Accipiter brevipes</i> - Avrupa	0	0	LC	VU	1 Çift (1997 Üreme)	C1
<i>Ciconia ciconia</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	LC	25-45 Çift (Üreme)	C1
<i>Circus aeruginosus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Dendrocopos medius</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Falco peregrinus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Fulica atra</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	22010-11900 Birey (Kışlama)	A3, B3, C3
<i>Halcyon smymensis</i> - Anadolu	0	0	LC	EN	1 Çift (Üreme)	B1, C1
<i>Ixobrychus minutus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Netta rufina</i> - D. Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	341-800 Birey (Kışlama)	B3, C3
 <i>Lutra lutra</i>	0	0	NT	–	Var	C1
<i>Monachus monachus</i>	0	0	CR	(CR)	Var	A1, C1
<i>Monachus monachus</i> - Doğu Akdeniz	0	0	CR	(CR)	Var	B1, C1
 <i>Lyciasalamandra fazilae</i>	I	0	EN	EN	Var	A1, C1
 <i>Caretta caretta</i>	0	0	EN	(EN)	84 yuva (1994) - 286 yuva (2002)	A1, C1
<i>Caretta caretta</i> - Akdeniz	0	0	EN	(EN)	84 yuva (1994) - 286 yuva (2002)	B1, B3, C1
<i>Trionyx triunguis</i> - Doğu Akdeniz	0	0	CR	CR	Var	B1, C1
 <i>Ceriatrigon georgifreyi</i>	0	0	–	NT	Var	A2, A4, C1
<i>Lindenia tetraphylla</i>	0	0	–	–	Var	C1
<i>Onychogomphus assimilis</i>	0	0	VU	VU	Var	A1, C1

Cyclamen trochopteranthum © Ali İhsan Gökçe